

Іваненко Л.Д., Кулагіна А.А.

Житомирського державного університету імені Івана Франка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

На сучасному рівні розвитку цивілізації особливу роль відіграє інноваційний потенціал суспільства, що потребує людей, здатних системно й конструктивно мислити, швидко знаходити потрібну інформацію, приймати адекватні рішення, створювати принципово нові ідеї в різних галузях знання. А це у свою чергу формує соціальне замовлення на нові підходи в системі освіти, нове педагогічне мислення, нове ставлення педагога до своєї діяльності, результатом якої має бути виховання «інноваційної людини». Для цього в освітній сфері має панувати дух творчості, постійного пошуку, які є живильним середовищем для нових ідей, шукань, досягнень.

Професійна зорієнтованість на інноваційну діяльність зосереджується під час навчання у вузі. Метою підготовки майбутніх фахівців під час навчання у вищому навчальному закладі є визначення підходів сучасної педагогічної науки до формування й розвитку навичок здорового способу життя.

Важливою проблемою становлення майбутніх педагогів є підготовка їх до вирішення одного із першочергових завдань – охорони і збереження здоров'я дітей, що неможливо без всебічного вивчення основ здорового способу життя шляхом використання різноманітних активних форм та методів у навчальному процесі. Головне завдання вищого навчального закладу – підготовка студентів до використання інноваційних технологій в галузі охорони здоров'я.

Структуру готовності майбутнього педагога до інноваційної педагогічної діяльності розглядають як сукупність мотиваційного, когнітивного, креативного, рефлексивного компонентів, які взаємообумовлені та пов'язані між собою. Мотиваційний компонент готовності студента до інноваційної педагогічної діяльності виражає усвідомлене його ставлення до інноваційних

технологій та їх ролі у розв'язанні актуальних проблем педагогічної освіти. Мотиваційний компонент є стрижнем, навколо якого конструюються основні якості майбутнього педагога як професіонала, оскільки від того, чим мотивує він свою готовність до інноваційної діяльності, залежать характер його участі в інноваційних процесах, досягнуті результати у навчанні і вихованні дітей.

Формування у майбутнього педагога правильних мотивів інноваційної діяльності, особливо в галузі охорони здоров'я є важливим компонентом управління педагогічними інноваціями. Позитивну мотивацію студента до інноваційної діяльності засвідчує задоволення таких його особистісних потреб, як створення і застосування нового, формування педагогічної майстерності, подолання професійних труднощів.

Когнітивний компонент готовності майбутнього педагога до інноваційної педагогічної діяльності об'єднує сукупність його знань про суть і специфіку інноваційних педагогічних технологій, їх види та ознаки, а також комплекс умінь і навичок із застосування інноваційних педагогічних технологій у структурі власної професійної діяльності. Цей компонент є результатом пізнавальної діяльності. Його характеризують обсяг знань (ширина, глибина, системність), стиль мислення, сформованість умінь і навичок педагога.

Рівень поінформованості студента про інноваційні технології визначають за обсягом його знань, які є необхідною умовою аналізу і вибору оптимальних способів розв'язання професійних проблем відповідно до бачення ним проблематики педагогічної інноватики, особистісних потреб та інтересів.

Креативний компонент підготовки студента до інноваційної педагогічної діяльності реалізується в оригінальному розв'язанні педагогічних завдань, в імпровізації, експромті. Його важливість породжена творчим характером інноваційної діяльності. В зв'язку з особливою важливістю завдань охорони здоров'я, де не дають результатів традиційні методи навчання і виховання школярів, велика надія творців інноваційних технологій на креативність педагога. Ознаками креативності є здатність до створення нового, нетрадиційний підхід до організації навчально-виховного процесу, вміння

творчо вирішувати будь-які професійні проблеми, взаємодіяти з вихованцями, колегами, батьками дітей, уміння розвивати креативність дітей, що втілювалося б у їх поведінці.

Креативний компонент готовності майбутнього педагога до інноваційної педагогічної діяльності виявляється через відкритість щодо педагогічних інновацій; гнучкість, критичність мислення; творчу уяву.

Рефлексивний компонент готовності до інноваційної педагогічної діяльності характеризує пізнання й аналіз майбутнім педагогом явищ власної свідомості та діяльності. Реалізується цей компонент через такі рефлексивні процеси, як саморозуміння й розуміння іншого, самооцінювання й оцінювання іншого, самоінтерпретація й інтерпретація іншого.

Рефлексивне мислення розглядають як одну з важливих умов усвідомлення, критичного аналізу і конструктивного вдосконалення власної діяльності. Здатність людини рефлексивно ставитися до себе і до своєї діяльності є результатом освоєння нею соціальних відносин між людьми. Пошук, освоєння і застосування відомих педагогічних інновацій, аналіз отриманих результатів і власного індивідуального стилю роботи можуть сприяти створенню молодим педагогом нових інноваційних освітніх технологій.

Необхідність використання інноваційних технологій в галузі охорони здоров'я пов'язана з: недосконалістю навчально-виховної діяльності та відповідних пропагандальних і популяризаторських заходів у системі освіти; недосконалістю профілактичної роботи у системі охорони здоров'я.

Найефективнішими сучасними засобами популяризації здорового способу життя серед молоді є: наочна агітація; регулярне проведення масових фізкультурно-оздоровчих заходів, використання науково-популярних фільмів, книг, виставок, проведення бесід тощо.

Реалізація інноваційних технологій у вирішенні проблем збереження і зміцнення здоров'я полягає не в пошуку суто нового, а в пошуку нових підходів, підборі прийомів, способів, шляхів ефективного використання

традиційних засобів і методів науково-обґрунтованих, вивчених з точки зору гігієни, фізіології, педагогіки, психології. При підготовці майбутніх педагогічних кадрів при викладанні курсу «Валеологія» в Житомирському державному університеті імені Івана Франка особлива увага приділяється активізації пізнавальної діяльності студентів до вивчення проблем охорони здоров'я. Цьому сприяє реалізація інтегрованого методу (інтеграція знань з різних предметів), інформаційного пошуку (використання історичних, цікавих фактів та відомостей), розв'язування логічних (ситуаційних) задач, проблемно-пошукових питань, тестових завдань, розгадування кросвордів, головоломок, ребусів, загадок, пояснення прислів'їв, приказок, висловів видатних людей, випуск тематичної стінної преси (газети, таблиці), використання творів різних видів мистецтв: усна народна творчість (прислів'я, приказки, казки, легенди, притчі), поетичні та прозові літературні твори, проведення позааудиторних виховних заходів з питань охорони здоров'я (інтелектуальні змагання, конкурси, вікторини, конференції). Ці завдання зібрані в методичних посібниках: «Мудрі думки про здоров'я», «Творчі завдання з валеології», «Валеологія в казках, легендах, притчах», «Подорож країною Здоров'я», «Виховні заходи з питань охорони здоров'я».

Перспективи підготовки майбутніх учителів, подальших пошуків інноваційних технологій у галузі охорони здоров'я треба спрямовувати на таке оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями, щоб вони стали для них не лише засобом для унаочнення навчальної інформації, а життєвою необхідністю для професійного й особистісного росту та самовдосконалення.